

Citlivé údaje v GDPR

20. ISSS – 2017

Hradec Králové

Vít Zvánovec

Stávající regulační rámec 1

- úmluva Rady Evropy č. 108 na ochranu osob se zřetelem na automatisované zpracování osobních dat (1981; č. 115/2001 Sb. m. s.): **nyní revidována**
- čl. 8 odst. 1 evropské úmluvy o ochraně lidských práv a svobod 1950: *„Každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života.“*
- čl. 8 charty základních práv Evropské unie

Stávající regulační rámec 2

- směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (CELEX: 31995L0046)
- §§ 86–90 nového občanského zákoníku (NOZ)
- zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů – bude **revidován** adaptačním zákonem
- § 316 nového zákoníku práce

Nový regulační rámec

1. **GDPR** – nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) + **adaptační zákon**
2. **JHAD** – směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV
3. **PNR** – směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/681 ze dne 27. dubna 2016, o používání údajů jmenné evidence cestujících (PNR) pro prevenci, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů a závažné trestné činnosti

Tvrdé právo & měkké právo

- právo není binární systém (závazné × nezávazné)
- právo je sada pramenů s různou závazností
- právo je cesta ke spravedlnosti. To je důvod, proč je třeba respektovat i *soft law*.

Lidská důstojnost

- Začátek preambule Všeobecné deklarace lidských práv 1948: „U vědomí toho, že uznání přirozené **důstojnosti** a rovných a nezcizitelných práv členů lidské rodiny je základem svobody, spravedlnosti a míru ve světě“.
- Čl. 1 odst. 1 německé ústavy: „Lidská důstojnost je nedotknutelná. Respektovat a chránit ji povinností veškeré státní moci.“

Odůvodnění

- § 51 GDPR: „Osobní údaje, které jsou svou povahou obzvláště citlivé z hlediska základních práv a svobod, zasluhují zvláštní ochranu, jelikož by při jejich zpracování mohla vzniknout závažná rizika pro základní práva a svobody.“
- Zpracování citlivých údajů může být základem pro **diskriminaci**.

Různé typy regulace

- v soukromém právu:
 - Každý může činit, co není zakázáno → **maxima a minima** (princip „minimax“).
 - Hlavní právní důvod pro zpracování dat je **souhlas** (v širokém slova smyslu).
- ve veřejném právu:
 - Veřejné úřady mohou dělat jen to, co je dovoleno zákonem → **optima**.
 - Hlavní právní důvod pro zpracování dat je **zákon**.

Definice

- **citlivé údaje** (v širokém slova smyslu):
 - zvláštní kategorie osobních údajů
 - + osobní údaje týkající se odsouzení za trestné činy a přestupky
- absolutní význam = seznam kategorií

Článek 9 odst. 1 GDPR

- Zakazuje se zpracování [citlivých] osobních údajů
- × výjimky

Seznam

- osobní údaje vypovídající o
 - rasovém či ethnickém původu
 - politických názorech
 - náboženském vyznání či filosofickém přesvědčení
 - členství v odborech × ETS 108
- zpracování údajů
 - genetických
 - biometrických za účelem jedinečné identifikace: fotografie (§ 51 GDPR)
 - o zdravotním stavu
 - o sexuálním životě
 - o sexuální orientaci

Rasy

- § 51 GDPR: „[P]oužití slov „rasový původ“ v tomto nařízení neznamena, že Unie akceptuje teorie, které se pokoušejí určit existenci různých lidských ras.“

Rasový či ethnický původ

- velmi problematický, v ČR např. romská otázka
- ve veřejném sektoru, např. kvóty pro ethnické menšiny
- může existovat souvislost mezi ethnickým původem a náboženstvím
- náboženství: zvláštní druhy svátků, v ČR nejsou

Ethnický původ 2

- V některých případech může být užitečné shromáždit údaj o jazyce, a to zejména rodilých mluvčích:
 - korektoři
 - učitelé jazyků

Representativnost odborů

- **anglo-americký** model: volby
- **český** model: uznání každé odborové organizace
- **ideál**: zaměstnavatel jedná se zástupci nejpočetnější odborové organizace
- seznam členů odborové organizace:
 - kdo platí členský příspěvek
 - ověřeny autorisovanou osobou

Údaje o zdravotním stavu

- rozsáhlá oblast: pokročilý výzkum
- obtížně zvládnutelné:
 - Některé údaje nejsou téměř vůbec citlivý: běžné nemoci
 - Některé údaje jsou velmi citlivé: psychosy a DNA
- screening: čl. 9 odst. 2 písm. h) GDPR
- veřejné zdraví: čl. 9 odst. 2 písm. i) GDPR

Zdravotní údaje v zaměstnání

- druhy:
 1. **schopnost** pracovat v dohodnutém druhu práce
 2. **obecná** nemoc nebo úraz bránící pracovat
 3. nemoc z **povolání** nebo **pracovní** úraz
- První 2 zaměstnavatel zaznamená binárním způsobem v zdravotním posudku – neschopence.

Trestní rejstřík

- článek 10 GDPR
- špatný český příklad: více než milion výpisů ročně
- zneužívání je těžké zastavit
- správně by měly být používány jen ve zranitelných pozicích:
 - soudci
 - státní zástupci
 - policisté
 - vychovatelky v mateřských školách etc.

Před zpracováním citlivých údajů

- zřídit:
 - zástupce v EU (§ 80 GDPR)
 - posoudit vliv na ochranu osobních údajů (DPIA, § 91 GDPR)
 - pověřence (DPO, § 97 GDPR)

Přístup založený na risiku (RBA)

- náhrada konceptu citlivých údajů
- 3 druhy risik:
 1. **vysoké risiko** – článek 32 až 34 GDPR
 2. (normální) **risiko** – článek 30 & 31, 22 & 23, 25, 79
 3. **nízké risiko**
- různé povinnosti

Závěr

Děkuji za pozornost.